

TAC 1957 mezunu Mahmut Telli'nin Hikâyesi

Hepimiz *lise tahsili için* sadece ortaokulu olan Talas'tan Tarsus'a gelmedik. Ancak **TAC 1957 mezunu Mahmut Telli Almanya Hessen'de vefat etmiş.**

“Zülfü Livaneli, “Serenad” isimli romanında “Türkiye’de her ailenin bir hikâyesi vardır” der. Balkan Savaşı, Çanakkale Savaşı, Sarıkamış, Kurtuluş Savaşı, 12 Mart’ın mağdurları ve 12 Eylül’ün muğlak kayıpları bu duruma neden olmuştur. Örneğin bir Kurtuluş Savaşı çocuğu olan (Cumhuriyet gazetesi köşe yazarlarından Üstün Dökmen’in bu yazısında ifade ettiğine göre) babası 20 yaşına geldiğinde annesinin ismini bilmiyormuş. Babası Nüfus dairesine gider. Orada annesinin adı Havva olarak yazıyormuş. O da Havva zanneder. Oysa az sonra öğrenir ki babası belli olmayana baba adı olarak Abdullah, *annesi belli olmayana* da Havva yazarlarmış. Bir yıl sonra köyüne gidip öğrenir ki annesinin adı meğer Kiyafet’miş.

Acısıyla, tatlısıyla kendine özgü hikâyesi olan bir Türk ailesi de Telli ailesidir.

SONGÜL TELLİ

Songül Telli, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu mezunu bir öğretmendi. Ankara’da öğretmenlik yaptı. Almanya’da uzun yıllar Türk gençlerine ana dillerini, edebiyatlarını ve kültürlerini öğretti. Öğrencileri tarafından çok sevilirdi. Mart 2026’da 89 yaşındayken aramızdan ayrıldı. Songül ve Mahmut Telli çifti Ankara’da tanışmışlar ve evlenmişlerdi. Genç mühendis Mahmut Telli nişanlı oldukları dönemde bir çiçekçiye abone olmuş, her hafta nişanlısına bir demet çiçek göndertmişti. Evlilikleri 60 yıl sürdü.

Çiftin Cenk ve Cem adlı iki oğulları olmuştu. Ailenin başına gelen felaket Cenk’i 19 yaşındayken Almanya’da bir trafik kazasında kaybetmeleriydi. Mahmut Telli uzun yıllar Hessen Eyaleti ADD (Atatürkçü Düşünce Derneği) başkanlığı yapmıştı. Bizi konferans vermek için Frankfurt’a davet etti. Uçak, konaklama ve konferans ücreti almadan beş defa eşimle Frankfurt’a gittik. Tanıştığımızda Cenk’in vefatının üzerinden 15 yıl geçmişti. Songül Hoca, Cenk’ten her söz edişinde ağlıyordu. Ancak kazanın üzerinden 30 yıl geçtikten sonra Cenk’ten söz ettiğinde ağlamaz oldu. Telli çifti kazanın olduğu tüm 9 Temmuzlarda Almanya’dan Ankara’ya gelip oğullarının mezarını ziyaret ettiler.

MAHMUT TELLİ

Mahmut Telli, ODTÜ Makine Mühendisliği Bölümü’nün ilk mezunlarından. Yıllarca Türkiye’de, Libya’da ve Almanya’da mühendis olarak çalıştı. Almanya’da uzun yıllar mühendisliğin yanı sıra İngilizce mühendislik dersleri vererek öğretim görevlisi oldu. 1985’te Almanya’da yılın mühendisi seçildi.

Mahmut Telli, Almanya’da uzun yıllar TMMB (Türk Mühendis ve Mimarlar Birliği) başkanlığı yaptı. Yine Hessen Eyaleti ADD’yi kurdu ve uzun süre başkanlığını yürüttü. T. C. Dışişleri Bakanlığı’nın aday göstermesiyle 2018’de “Örnek Kıdemli Vatandaş” seçildi. Bu olayla ilgili olarak bana, “Aslında yaşlı vatandaş demek istediler ama kibarlık edip kıdemli vatandaş dediler” demişti, şakacıydı.

Mahmut Telli hiçbir zaman doğum gününü gününde kutlamadı. Çünkü 10 Kasım 1938’de dünyaya gelmişti. Doğum gününü ya 9 Kasım’da, ya da 11 Kasım’da kutladı. Mahmut Telli çok yönlüdür. Yayımlanmış şiirleri vardır. “Her Şey Yeniden Başlasa” isimli hayatını anlatan bir kitap da yazmıştır.* 20 yaşındayken yazdığı bir şiirin ismini ileri yaşlarında yazdığı kitabına vermiştir.

BİR AİLENİN DRAMI

Telli çiftinin oğlu Cem çok başarılı bir mühendis oldu. Ancak ailenin telafi edilmez kaybı, Cenk’in ölümüydü. Bu kaybı çift farklı acılarla yaşadı.

Songül hocamızın anlattığına göre Cenk’in vefatının üzerinden iki yıl geçmiş, hoca normal yaşamını sürdüremiyor, her gün ağlıyormuş. Mahmut Bey ise normal yaşamına dönmüş, işine gücüne devam etmeye başlamış. Bu durumda Songül Hoca eşine bozuluyormuş, onun artık yas tutmadığını düşünüp içten içe kızıyormuş. Bu günlerde bir gece Songül Hoca, eşinin yatakta olmadığını fark etmiş. Salondan hafif sesler geliyormuş. Kalkıp bakmış ki Mahmut Bey masaya oturmuş, karşısına Cenk’in resmini koymuş ağlıyor. Songül Hoca yanıldığını anlamış. Aslında erkekler de kadınlar kadar duyarlıdırlar fakat toplum onların duygularını açıkça ifade etmelerine izin vermez.

Bu konudaki ikinci unutulmaz olay Cem’in evlilik töreninde ortaya çıkmış. Mahmut Bey’den konuşma yapmasını istemişler, o da “Değerli dostlarım, bugün burada oğlumuz Cenk ile kızımız...” diye söze başlamış. Davetliler hemen “Cem” diye düzeltmişler. Mahmut Bey de “Özür dilerim, dilim sürçtü, bugün burada oğlumuz Cenk ile kızımız...” demiş. Bu olay üç defa tekrarlanmış. Üçüncü sürçmeden sonra Cem gelip babasına “Baba ben Cem” diye sarılır. Mahmut Bey de ağlayarak doğru cümleyi kurar. İnsan beyni muhteşemdir: Rüyalarla, dil sürçmeleriyle bezenmiştir. Muhtemelen Mahmut Telli’nin beyni o gün salonda kaybettiğini oğlunun da bulunmasını istemişti.””

Talas’ta TAO. Tarsus’ta TAC. Üsküdar’da UAA. İzmir’de ACI...Okuduğumuz bu muhtelif okullar olmasa idi... Okuduğumuz bu okullar büyüklerimiz, ağabeylerimiz tarafından kurumsallaştırılmamış olsa idi (en önde de Sağlık ve Eğitim Vakfı’nın kurucu lideri Avukat Dr. Engin Ünsal Ağabey)... Okuduğumuz bu okulların canlı süregelmeleri için günümüz dost ve arkadaşımız olan, okullarının içten aşıkları, isimsiz kahramanların bitmez, tükenmez özveri ile oradan oraya koşarak bu yuvalarımızın izlerinin devamını sağlaması olmasa idi...

Böyle gruplarda anında ve bir arada olabilmemize imkan veren teknolojiler gelişmemiş olsa idi...

Büyük ihtimalle, Amerika’da... Almanya’da... boş verin gurbet ellerde yaşamını sürdürmüş olmayı, yurt içerisinde dahi belki günlük gazete ilanı olursa duyulacak. Gazete ilanı verilmemişse, duyulmadan göçülüp, gidilecekti.

Saygılarımla
Yücel Erken